

Cooperació catalana

Novembre 2016

Any 37è

PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

discurs

il·lusions

referents

acords

premís

documents

aliances

alternatives

benestar

projectes

JA SAPS QUÈ CELEBREM?

valors

territori

aportacions

objectius

principis

construcció

arxius

jornades

idees

aprenentatge

experiència

consultes

promoció

cultura

alegries

canvi

solucions

coneixement

estudis

xarxa

cooperació

memòria

cooperació
catalana

compromís

col·laboració

sostenibilitat

participació

solidesa

el que tu
t'imaginis

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

40 anys de cooperativisme

José María Pérez de Uralde,
president els 30 anys
de CIRIEC-Espanya

Pàg. 13

El valor de l'ús,
construïm un nou
model d'habitatge

Pàg. 18

Salut cooperativa,
aquests 5 anys
ens fan grans

Pàg. 25

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenió de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1º · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gijg@gonzalezauditores.com

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

www.rocagales.cat

Editora: Fundació Roca i Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna,
Enric Dalmau, Agnès Giner, M. Lluïsa
Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarés,
Jordi París, Joseba Polanco, Esteve
Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília.

*Els autors són responsables dels
articles signats. Ni la direcció de la
revista ni els editors comparteixen per
força les opinions que puguin reflectir
els textos aquí inscrits*

Foto portada: Pol-len, SCCL

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

Aquesta revista ha estat impresa en
paper ecològic.

 **Generalitat
de Catalunya**

Sumari

04

TORNAVEU

Dolors Alcarràs Rius, professora de
llengua catalana i cooperativista.

05

EDITORIAL De celebracions i records.

06

NOTICIARI. Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

El procés d'incorporació de socis
al pla de gestió. *Confederació de
Cooperatives de Catalunya*

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Arquitectura, enginyeria i urbanisme
per l'ecologia, el dret a l'habitatge
i a la ciutat. *Pep Valenzuela.*

13

L'ENTREVISTA

José María Pérez de Uralde,
president els 30 anys
de CIRIEC-Espanya.
Montse Pallarés.

16

FÒRUM GLOBAL D'ECONOMIA SOCIAL

L'ESS de Montreal / Quebec-
Barcelona / Catalunya.
Xavier Rubio Cano.

18

ECONOMIA COOPERATIVA

El valor de l'ús.
Coop57, SCCL.

21

CUINA AMB CALMA

Llegums lleugers, contundents i dolços.
Mireia Ribas.

22

RESSENYA

Andreu Cortines i Jaumot,
cooperativisme i compromís
amb Catalunya.
Pau Vinyes i Roig.

24

OPINIÓ

40 aniversari de la Roca Galès.
Esteve Puigferrat i Aguilar.

25

SALUT COOPERATIVA

Aquests 5 anys ens fan grans.
Cos, Cooperativa de Salut.

26

BIBLIOTECA

Retalls.
Elisenda Dunyó.

Un parell de preguntes (que en són tres) a:

Dolors Alcarràs Rius

(Barcelona, 1957) Professora de llengua catalana i cooperativista

El més atractiu del cooperativisme i de les cooperatives per a mi és que són uns projectes democràtics, participatius i igualitaris, en els quals els socis tenen uns ideals i esforços comuns, i un mitjà de treball equitatiu i responsable. Aquests valors de compartir experiències i necessitats comuns són una manera de viure lliure i igualitària.

Vaig conèixer el cooperativisme a través d'una cooperativa d'ensenyament. La meva col·laboració durant quatre anys va ser molt gratificant ja que vàrem desenvolupar la intercooperació amb altres cooperatives de branca. La meua experiència en aquells anys va marcar la forma d'entendre la vida d'una manera més solidària. Actualment sóc sòcia d'Abacus, Som Energia i altres.

Considero que és necessària una altra mena d'economia, ja veiem el gran desequilibri que ja al món. L'economia ha de ser social i solidària i dignificar el treball laboral. El futur és a través de les empreses cooperatives, que donen una oportunitat als joves emprenedors i a la gent que ha quedat a l'atur, per tirar endavant i sortir de la crisi i començar una forma de vida nova.

De celebracions i records

Aquest mes de novembre, després d'haver celebrat la castanyada, tindrem poc temps per refer-nos de la ingesta de moniatos i panellets abans de tornar a anar a una festa. El dia 5 de novembre tindrà lloc la cloenda de les celebracions pel 40è aniversari de la Fundació Roca Galès, en un acte que es farà al recinte de la Fabra i Coats de Sant Andreu. Hi haurà parlaments, sopar i un concert a càrrec de la Vella Dixieland. Aquest 2016 de commemoracions que ja quasi s'acaba, ens ha dut un bon grapat de sorpreses, trobades i alegries. Esperem que els pròxims 40 anys siguin igual de bons, o millors. I poder-vos explicar més coses en el proper número que, a més, serà un monogràfic.

A continuació, podeu llegir el reportatge de la cooperativa Celobert de Pep Valenzuela i les reflexions de Xavier Rubio sobre el Fòrum d'Economia Social de Montreal, que va tenir lloc durant el mes de setembre. També podeu aprendre més sobre el model d'accés a l'habitatge en règim de cessió d'ús, de la mà de la cooperativa de serveis financers Coop57 i conèixer les opinions del president del CIRIEC, José María Pérez de Uralde, a l'entrevista.

Gaudiu de la lectura!

FOTO: La Vella Dixieland.
AUTOR: La Vella Dixieland.

LES COOPERATIVES DE TREBALL JA PODEN CALCULAR EL SEU IMPACTE SOCIAL

En el marc de l'assemblea de la Sectorial, la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC) va presentar el passat 4 d'octubre ValorSocial.coop, la nova eina per calcular l'impacte social de les cooperatives.

Es tracta d'una aposta de la FCTC per donar a conèixer la contribució a la societat que fan les seves cooperatives amb la seva forma de treballar.

L'eina estarà allotjada al web de la Federació i s'adreça a totes les cooperatives federades. Mitjançant una enquesta que avalua gairebé 100 indicadors, les cooperatives federades de tots els àmbits podran conèixer el valor del seu impacte, fer un seguiment de la seva evolució i establir una comparativa amb el total de cooperatives i el seu sector.

Gràcies a aquesta eina, la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya podrà, a més, obtenir dades agregades per sector d'activitat.

Info: www.cooperativest treball.coop

ADÉU AL COOPERATIVISTA PAU NUET!

El passat vuit d'octubre va morir l'exalcalde de Valls, Pau Nuet i Fàbregas, cooperativista i primer batlle de la ciutat en democràcia. L'11 d'octubre al Saló de Plens de l'Ajuntament va tenir lloc l'acte

institucional en memòria de l'exalcalde de la ciutat.

Nascut a Valls l'any 1919, amb 17 anys passa a formar part de la Joventut Comunista Ibèrica, joventuts del Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM). Amb l'esclat de la Guerra Civil l'any 1936, ingressa a les milícies del POUM i és destinat al front d'Aragó. En acabar la guerra, s'ha d'exiliar a França, on va ser destinat al camp d'internament de Saint-Cyprien. Fins a l'any 1941 no va poder tornar a l'Estat espanyol i el 1944 va ser detingut i empresonat a Pamplona. L'any 1951 va sortir de la presó, tot i que en règim de llibertat condicional.

De tornada a Valls va estar sempre vinculat a diferents empreses i moviments cooperatius: va ser administratiu de la Cooperativa de Pintors i des de l'any 1963 va treballar a Covaco, cooperativa del sector de la construcció. També va impulsar la Cooperativa d'Habitatges de la Fraternal i una cooperativa de queviures que va obrir al mateix barri. A la dècada dels setanta va participar en moviments polítics a Valls i el 1977 va ingressar com a militant del PSC, formació que va passar a liderar l'any 1979 com a cap de llista a les eleccions municipals. Des d'aquell any assumiria l'alcaldia fins a les eleccions de 1991. L'any 2011 el patronat de la Fundació Roca Galès li va retre un homenatge per la seva tasca cooperativa.

ABACUS URQUINAONA COMPLEIX 35 ANYS

La cooperativa ho celebra d'una manera especial del 24 d'octubre al 6 de novembre, amb descomptes, premis, activitats infantils, etc. Trobareu la informació acostant-vos a la botiga d'Urquinaona (c. Ausiàs Marc, 16 de Barcelona).

Felicitem Abacus cooperativa pels 35 anys de la botiga d'Urquinaona!

CAMPANYA PER INCLOURE NOMS DE COOPERATIVISTES AL NOMENCLÀTOR DE BARCELONA

Davant la manca de noms de persones vinculades al moviment cooperatiu barceloní dins el nomenclàtor de la ciutat de Barcelona, la Fundació Roca Galès inicia una campanya per fer visible aquests noms, dins del seu programa de recuperació de la memòria històrica cooperativa.

La Fundació Roca Galès inicia la campanya reivindicant els noms de tres persones destacades per la seva tasca cooperativa: Micaela Chalmeta, Albert Pérez Baró i Josep Roca Galès. Trobareu la seva ressenya així com el formulari de suport a la campanya a www.rocagales.cat.

PRESENTACIÓ DE LA BIOGRAFIA DE FRANCESC TORRAS SAYOL

El proper divendres 18 de novembre a dos quarts de 8 del vespre a la Biblioteca de Caldes de Montbui (c. Santa Teresa, 5) tindrà lloc la presentació del llibre *Francesc Torras Sayol. Un propietari conservador al capdavant de l'acció cooperativa*, el número 28 de la col·lecció «Cooperativistes Catalans».

Escrit per Jordi Planas Maresma, professor del Departament d'Història Econòmica de la Universitat de Barcelona i del Centre d'Estudis Antoni de Capmany d'Economia i Història Econòmica de la mateixa universitat, serà presentat per Josep Maria Solé Sabaté,

catedràtic d'Història Contemporània a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Francesc Torras Sayol (Caldes de Montbui, 1868-1936) és un exemple paradigmàtic d'un fet que als ulls d'avui pot resultar sorprenent, però que al començament del segle xx no va ser en absolut extraordinari: la participació dels propietaris rendistes i conservadors en el cooperativisme agrari. Membre de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i de la Lliga Regionalista, caporal del sometent, alcalde de la seva localitat durant la dictadura del general Primo de Rivera, president de l'Associació de Propietaris Rurals de la comarca durant els anys trenta... En totes les facetes de la seva vida social va ser un clar exponent de la gent d'ordre i la seva participació destacada en el cooperativisme (vicepresident de la Cambra Agrícola del Vallès, president del Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Caldes de Montbui) responia al que ell entenia com una missió social ineludible, preservar la pau social en un moment en què s'esfondrava inexorablement, cosa que, fins i tot, li costà la vida.

Més info: www.rocagales.cat

CIRIEC-ESPANYA CELEBRA EL SEU 30 ANIVERSARI AMB UN ACTE A VALÈNCIA

CIRIEC-Espanya (Centre Internacional de Recerca i Informació sobre l'Economia Pública, Social i Cooperativa) va celebrar el passat 19 d'octubre en el Paraninfo de la Universitat de València un emotiu acte commemoratiu del seu 30 aniversari. Amb l'assistència d'unes dues-centes persones, va comptar amb representants de l'àmbit empresarial de l'economia social i cooperativa espanyola i europea; professors i investigadors universitaris, membres de les diferents seccions del CIRIEC-Internacional i

dirigents polítics i de les administracions públiques.

L'acte va consistir en una sessió presidida pel rector de la Universitat de València, Esteban Morcillo, i en la qual van participar l'alcalde de València, Joan Ribó; el conseller d'Hisenda, Vicent Soler; el president de CEPES i Social Economy Europe, Juan Antonio Pedreño, i el president de CIRIEC-Internacional, Alain Arnaud, juntament amb el president de CIRIEC-Espanya, José M.ª Pérez de Uralde.

També va tenir lloc una conferència magistral, a càrrec del president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya i catedràtic de la Universitat de València, José Luis Monzón, titulada «L'economia social en la literatura econòmica i en els fets: 30

anys d'història del CIRIEC-Espanya». La cloenda va ser a càrrec del rector de la Universitat de València, Esteban Morcillo, que va recordar que va ser en l'antiga Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat on, fa trenta anys, CIRIEC va iniciar la seva activitat a Espanya.

La Fundació Roca Galès felicita la secció espanyola del CIRIEC, per la seva contribució a la conceptualització, quantificació i visibilitat de l'economia social, havent aconseguit importants fites en aquests 30 anys.

A les pàgines interiors d'aquesta revista trobareu una entrevista a l'actual President del CIRIEC Espanya, José M.ª Pérez de Uralde.

Més info: www.ciriec.es

EDICIÓ EN PAPER DEL LLIBRE "L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA A BARCELONA"

El llibre *L'economia social i solidària a Barcelona*, que es va presentar el passat 8 de febrer en format digital, es presenta ara en paper. Editat per Marge Books amb la col·laboració de La Ciutat Invisible, la Fundació Roca Galès i el Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament de Barcelona, ha estat imprès per Gramagraf Sccl, sota l'assessorament en ecoedició de Pol·len edicions SCCL, i la realització editorial de L'Apòstrof, SCCL.

El treball coordinat per la Ciutat Invisible i dut a terme per Anna Fernández i Ivan Miró, parteix d'un encàrrec del comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.

A l'informe es fa una radiografia de tots els sectors d'aquest àmbit socioeconòmic, així com de la seva articulació territorial pels barris i districtes de la ciutat.

Des de la seva diversitat i travessada per processos de canvi, l'economia social i solidària és un actor emergent a la ciutat. Per les seves fragilitats, requereix d'impulsos per tal de fomentar-ne la consolidació i extensió. Finalment, per les seves potències, pot contribuir a una nova política socioeconòmica urbana, que faci de les ciutats un espai de redistribució, equitat i democràcia econòmica.

BARCELONA ACULL UNA TROBADA DE CIUTATS PER L'ECONOMIA PLURAL I TRANSFORMADORA

Unes 200 persones van participar els dies 20 i 21 d'octubre a la segona Trobada Internacional de Municipalisme i Economia Solidària, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona sota el lema «Ciutat per l'economia plural i transformadora». A través de ponències i tallers, els assistents van debatre sobre com poden avançar els municipis per promoure l'economia social i solidària.

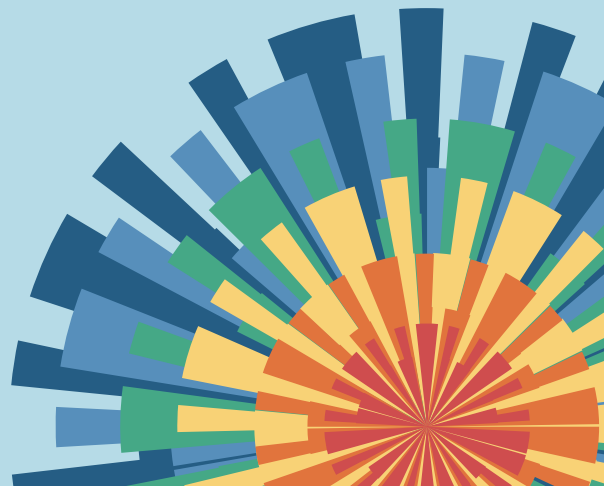
La trobada, organitzada conjuntament pel Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària i Consum de l'Ajuntament de Barcelona i Barcelona Activa, contribueix a consolidar la posició de la capital catalana com a ciutat referent en l'economia plural i transformadora després de l'èxit de la primera edició, que va tenir lloc l'octubre passat.

Entre les ciutats convidades a la cita, va destacar la presència de París i Montreal, dues experiències emblemàtiques en la promoció de polítiques públiques que afavoreixen l'economia social i solidària. La consellera regional de l'Illa de França, Fanélie Carrey-Conte, va explicar que el consistori barceloní i el parisenc col·laboren per desenvolupar i sostenir les pràctiques econòmiques que ajuden a construir unes ciutats més justes i sostenibles.

D'altra banda, Béatrice Alain, representant del Chantier de l'Économie Sociale de Quebec, va subratllar els paral·lelismes entre el Quebec i Catalunya, dues regions de dimensions i característiques similars, que han esdevingut agents de promoció de noves pràctiques econòmiques, com el treball cooperatiu, el consum

responsable o les finances ètiques, que prioritzen la satisfacció de necessitats en lloc del lucre, s'organitzen de manera democràtica i actuen amb compromís social i ambiental. En el marc de la trobada, també es va presentar l'informe «Les altres economies de la ciutat» de l'economista Rubèn Suriñach.

La trobada va culminar amb una taula rodona sobre contractació pública responsable i economia social i solidària, en la qual representants de les principals ciutats de l'Estat espanyol, com València, Madrid, Saragossa i Sevilla, van compartir els reptes i els beneficis d'integrar els valors socials i ambientals en les contractacions públiques.

EL PROCÉS D'INCORPORACIÓ DE SOCIS AL PLA DE GESTIÓ

**Confederació de
Cooperatives de Catalunya**
@cooperativesCAT

Aquest any estem vivint una petita eclosió pel que fa al nombre de cooperatives creades. Sembla que hi ha una conseqüència directa entre la possibilitat que ha obert la llei 12/2015 respecte a la creació de cooperatives amb dues persones. Prop del 40% de les creades enguany són d'aquestes i, majoritàriament, són de treball associat. A més, esperem que aquest sigui l'inici d'una recuperació, pel que fa al ritme de creació de cooperatives, que es considera necessària perquè es doni una correcta renovació del cooperativisme. Aquesta situació, que és lògica perquè avui dia crear una empresa amb dos o més llocs de treball és un gran repte, ens

posa sobre la taula la necessitat de treballar més intensament sobre una estratègia permanent que tenim les cooperatives: la incorporació de nous socis.

Per bé que aquesta és una necessitat inherent a totes les cooperatives, siguin de nova creació o cooperatives veteranes, és més determinant en les que, circumstancialment, s'han constituït inicialment amb dues persones i tenen un termini de cinc anys per incorporar, com a mínim, un tercer soci.

Totes les cooperatives, com que tenim com a bandera la participació, fem de la incorporació de socis un element cabdal per complir els principis cooperatius. Només a través de la participació en la propietat, la gestió i els resultats de tots els socis que participen en l'activitat cooperativitzada, podem considerar la correcta conjugació dels principis i valors cooperatius.

Però, la incorporació de socis és molt més que una exigència dels principis; és, sobretot, una manera equilibrada de desenvolupar el projecte empresarial, d'oxigenar la cooperativa amb noves idees, amb noves franges d'edat i amb nous coneixements. En definitiva, és una manera de consolidar el projecte cooperatiu i de compartir-lo. Si donem per fet que totes les cooperatives tenim la voluntat d'incorporar nous socis, és obvi que no podem fer aquest procés al ritme que determini la nostra voluntat, sinó que l'hem de fer al ritme que determini el mercat i l'evolució de la dimensió d'ocupació del projecte.

Ara bé, per fer aquest procés d'incorporació, que ha de formar part de la nostra planificació, hem de tenir-lo ben sistematitzat. A més, hem de considerar que, des de la primera vegada que duem a terme un procés de selecció de persones, no subjecte a estacionalitats, hem d'integrar al procés que aquesta persona, si tot evoluciona correctament, esdevindrà sòcia de la cooperativa; la qual cosa exigeix que hem de tenir un procés d'acollida perfectament dissenyat perquè aquesta conegui, al llarg del temps i en els moments adequats, el projecte empresarial i les regles de funcionament de la cooperativa; passant per diferents etapes de contractació i, si cal, de soci temporal, fins que després de tota aquesta vivència comuna, i de mutu acord, es decideix formalitzar la seva incorporació. Arribats en aquest moment, el nou soci ja ha de tenir prou coneixement per comprometre el seu esforç a la cooperativa i aquesta haurà d'estar en condicions per donar resposta a les necessitats de feina d'aquesta persona al llarg de tota la seva vida laboral. Així és com treballarem per consolidar el projecte cooperatiu i per posar, permanentment, les regles de la solució de les necessitats en les persones que les tenen.

Arquitectura, enginyeria i urbanisme per l'ecologia, el dret a l'habitatge i a la ciutat

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Amb arrels a l'activisme social i lluita pel dret a l'habitatge i la ciutat, un grup de professionals d'arquitectura, enginyeria i urbanisme creen la cooperativa de treball Celobert, una experiència que s'ha obert camí enmig de la crisi immobiliària i es projecta com a model d'èxit en el sector.

Al 2010, un grup de gent involucrada amb moviments de lluita pel dret a l'habitatge i de cooperatives d'habitatge en cessió d'ús fundaren la cooperativa Celobert. «Els fundadors de Celobert ens vam conèixer en l'àmbit més militant, abans de la crisi de la bombolla, desnonaments i el crac del sector», explica en Diego Carrillo, arquitecte i soci. «De fet —assegura—, feia temps que dèiem que no era sostenible aquella especulació total».

Moments difícils, que portaren a plantejar una proposta de cooperativa inicialment de serveis, amb una visió i objectius de treball en favor del dret a l'habitatge i la ciutat. Vuit socis començaren el recorregut. Al gener del 2012, però, xoc de realitat i experiència concreta, decidiren esdevenir cooperativa de treball, ja

CELOBERT

Equip de Celobert.

només 4 dels 8 inicials, dos arquitectes i dos urbanistes. Avui, a Celobert hi treballen 10 persones, de les quals 6 en són sòcies; professionals també d'enginyeria industrial, aparelladores i interiorisme.

Hi ha qui va participar a la fundació de Sostre Cívic, altres a V de Vivienda, «experiències que es va concretar en el 15M», analitza en Diego. Des d'aquesta perspectiva, «definim la nostra activitat com a serveis tècnics amb responsabilitat ecosocial», treballant per promoure edificis de mínima demanda energètica, impulsant l'ús de materials de bioconstrucció, i acompanyant ajuntaments que volen fer més efectiu el dret a l'habitatge i a la ciutat. Formen part del Grup Ecos, de la Plataforma d'Edificació Passivhaus (PEP) i de la Taula Veïnal d'Urba-

“**«Sense vocació de créixer, l'èxit els anima a pensar models cooperatius repartits pel territori i ampliar la cooperació»**

nisme de Barcelona, plataformes des d'on contribuir a construir una societat millor.

El primer any i mig va ser de «caos fundacional i d'entesa/troba», el sector estava en el moment

més dur, «alguns de nosaltres a l'atur, mirant com podríem fer les coses d'una altra manera, produir arquitectura i enginyeria amb una marca deliberadament vinculada amb uns altres principis: cooperatiu, honestat, transparència; contrastant amb un sector qüestionat socialment i mala reputació després de la crisi; una època també d'arquitectes estrella».

En aquest context, «hem anat endavant perquè hi ha hagut molta generositat entre els socis, tot encàrrec s'ha compartit i això ens ha permès un creixement progressiu, a partir de contactes personals, confiança». Així s'ha anat construint un espai, una marca. Ara, considera, «tenim una visibilitat que fa que arribi gent que no ens coneix personalment».

Reforma interior d'habitatge.

En tot cas, «la nostra economia ha estat molt austera; cooperativa sense ànim de lucre, vivim amb dignitat (sous dignes, però per sota d'altres empreses) i a gust de la feina, tenint molt clar que cal racionalitzar els recursos, administrar el temps a destinar a cada projecte; com a norma, una política d'austeritat».

Treballen en 3 àrees: una, arquitectura sostenible i ecològica; dues, enginyeria de l'edificació, rehabilitació, certificació energètica, llicències d'activitat i projectes d'instal·lacions, tot allò més de tècnic de capçalera, «és la que va relacionada amb els problemes de la gent i més de toca de peus a terra». La tercera, urbanisme i habitatge, «planificació urbana i de l'habitatge especialitzades en nous models d'accés, que és allò que embranca amb els nostres orígens de militància».

Els clients principals són, d'una banda, entitats de l'economia social, empreses i particulars que necessiten serveis d'arquitectura o enginyeria amb valors; comunitats de propietaris i, finalment, entitats públiques, ajuntaments, diputacions, Generalitat; i col·lectius, com grups d'unitats de convivència. «Sempre fem propostes que vinculen habitatge, planejament i participació ciutadana, orientats al dret a l'habitatge i a un urbanisme

transformador, que generi millora i transformació social».

Per començar no calia una gran inversió, afirma. A l'inici el problema era de tresoreria, especialment amb l'administració pública que paga a terminis molt llargs. Per resoldre el problema, al 2012 van emetre títols participatius per valor de 30.000 euros, a 500 euros, remunerats al 2,5% i distribuïts a la xarxa d'amics i familiars; «cada any s'ha pagat aquest percentatge i justament en aquest any ho hem retornat tot», informa en Diego.

Mentrestant, han aportat el capital social obligatori, de 8.000 euros, «una mica alt, potser, però volíem aguantar la tresoreria i no haver de dependre dels títols». Ara, gràcies també a un suport de Financoop, gestionat via Coop57 i Fiare, ho tenen tot liquidat. La facturació anual gira a l'entorn dels 200.000 euros.

“

«La crisi ho feia més difícil, però donava més sentit a una cooperativa amb visió i objectius clars en favor del dret a l'habitatge»

El desafiament més important, emfasitza, «ha estat construir relacions de confiança que et permetin donar-ho tot i saber que els altres també ho fan, poder prendre decisions conjuntes o saber delegar-les, és a dir construir equip des del punt de vista humà. Clar que és un procés continu, però hem fet passes molt importants».

Sense formació empresarial prèvia, han viscut un intens procés d'aprenentatge per muntar una empresa que, al temps, és cooperativa. «També aquest és un aprenentatge continu, i en aquest sentit ens ha

ajutat molt el formar part del grup ECOS, amb cooperatives de més de 30 anys de vida; ens ha permès compartir moltes coses, ho valorem molt això».

Mantenen relació amb els moviments, però ara dedicant-se més al món de l'economia social i solidària: a la XES i temes de moneda social, a ECOS en particular, i també a la Federació. Aquest, de fet, ha estat un tema clau per Celobert. La intercooperació ha permès realitzar exposicions sobre eficiència energètica, crear d'una administradora de finques cooperativa (Fem Escala); i ha permès també iniciar la creació d'un equip multidisciplinari d'acompanyament a grups que volen autopromoure's el seu habitatge en format cooperatiu (Pervuire).

En Diego pensa que Celobert pot llegir-se com a resultat d'una evolució històrica que prové d'una tradició d'arquitectura pensada per a les classes populars durant la República, per exemple amb Torres i Bages, i que al final del franquisme, arquitectes joves vinculats al moviment veïnal van recuperar per donar suport tècnic a barris. Amb la democràcia, molts d'aquests van treballar a les administracions i «van fer molt bona feina en la regeneració de les ciutats, fins a les Olimpíades i l'any 2000».

«El que caracteritza més la nostra generació», declara en Diego, «és la perspectiva ambiental, l'obertura a nous models d'accés a l'habitatge i la figura jurídica de la cooperativa, la democràcia en la presa de decisions i la renúncia a l'arquetipus d'arquitecte de l'*star sistem*. Això és innovador», emfasitza, Celobert és la primera cooperativa de treball del sector. «Ens arriben sol·licituds de gent que es vol organitzar en cooperativa per fer front als encàrrecs d'arquitectura».

De créixer, diu, «no en tenim gaire, de vocació, però és un debat que hem d'abordar». Creu que el model funciona i pensen que «cal reflexionar sobre la manera d'impulsar models cooperatius repartits pel territori. Estudiem això».

M.P.

CIRIEC

Montse Pallarés
@montpallares

Un personatge històric que hauria volgut conèixer: el meu avi Julián de Uralde.

Una lectura imprescindible: *Cien años de soledad* o *La fiesta del chivo* o...

Un perfil de Twitter que no pot deixar de seguir: el de CIRIEC-Espanya.

No podria viure sense: l'afecte de les meves persones properes.

Encara té pendent: fer bé una truita de patates.

El cooperativisme és: si manté els seus valors, un futur esperançador per a la humanitat.

José María Pérez de Uralde

Presidint els 30 anys de CIRIEC-Espanya

José María Pérez de Uralde és jurista i expert en economia social. Des de l'abril de 2015 és president de CIRIEC-Espanya. Entre el 2003 i el 2012 va ocupar el càrrec de director de la Fundación Iberoamericana de la Economía Social (FUNDIBES) i també ha estat director-coordinador de l'Observatori Basc de l'Economia Social. Actualment també és vocal del consell internacional del CIRIEC i membre del Consell de Foment de l'Economia Social del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Vostè arriba a la presidència del CIRIEC a l'abril de 2015. El passat mes d'octubre (un any i pocs mesos després del seu nomenament com a president) s'ha celebrat el 30 aniversari del CIRIEC. Quan va assumir la presidència, quins eren els reptes amb aquesta efemèride en perspectiva?

Indubtablement, els reptes de CIRIEC van més enllà de la celebració de l'aniversari. Però fer els 30 anys era un bon motiu per pensar a fer balanç, estudiar els canvis necessaris vinculats al pas del temps i les circumstàncies, partint, per descomptat, de la feina excel·lent realitzada per tots els que van iniciar aquest projecte i l'han anat consolidant. En aquest sentit, celebrar l'efemèride i haver aprovat aquest any un pla estratègic molt ambiciós i adequar els Estatuts als nous temps, són pretensions una mica simbòliques.

Quina ha estat la funció del CIRIEC en aquests 30 anys? Com ha evolucionat?

Jo destacaria el paper exercit en l'àmbit de la conceptualització teòrica, de la delimitació del perímetre que defineix l'economia social des d'un prisma estrictament científic. Definir-lo, quantificar-lo, atorgar-hi carta de naturalesa des dels paràmetres metodològics de la ciència, especialment des de la teoria econòmica i el dret. L'evolució ha estat progressiva i transversal. Des de l'elaboració del *Llibre blanc de l'economia social* a Espanya, fins a la perfecció del *Manual per a l'elaboració dels comptes satèl·lit*, sol·licitat per la Unió Europea, s'han desenvolupat innumbrables treballs científics referits a tots els sectors i els aspectes del que conforma l'economia social. Totes les figures que pertanyen a aquest sector han estat estudiades, tant des del punt de vista de l'economia —els aspectes fiscals i comptables, normatius, de la gestió, l'axiologia, desenvolupament econòmic general, polítiques públiques— com des d'estrictes plantejaments de visibilitat, canvi social, crisi econòmica, internacionalització empresarial, globalització, innovació, etc.

Des del primer moment CIRIEC-Espanya va determinar posar en marxa una eina que ha estat essencial per mantenir

José María Pérez de Uralde, president de CIRIEC des de l'abril de 2015.

“**CIRIEC-Espanya ha col·laborat en la construcció de la realitat de l'economia social.**»

una evidència lineal i constant de les investigacions assumides sense solució de continuïtat en aquests 30 anys. M'estic referint a les revistes del CIRIEC-Espanya: la *Revista de Economía Pública Social y Cooperativa*, a la qual es va unir poc després la *Revista Jurídica*. Això ha

permès que no es plantegessin només anàlisis teòriques sinó que s'aportessin suggeriments de reforma, solucions, respostes o canvis conceptuals. No oblidis que han estat centenars, milers, d'articles, treballs, ponències i comunicacions en congressos, jornades i seminaris. És a dir, un treball que ha generat un resultat d'alt valor afegit i d'innegable utilitat, tant per a la mateixa economia social com per als poders públics en la seva actuació a través de les polítiques. Per descomptat un corpus teòric de primer ordre.

Quan va sorgir el CIRIEC, l'any 1986, no hi havia a l'Estat res de semblant. La situació política i econòmica no tenia res a veure amb l'actual. Quines coses han canviat en el CIRIEC? Quines coses romanen? Per què?

Efectivament, el 1986 no existia una plataforma a Espanya que tingués com a

finalitat l'estudi científic de l'economia social. No obstant això, sí existien un CIRIEC-Internacional i seccions en diferents zones del món (Europa, Canadà, Llatinoamèrica, Àsia...). I atès l'arrelament que, sobretot, el cooperativisme tenia a Espanya, es va forjar un consens d'aliances per constituir una secció al nostre país, en concordança amb la pràctica internacional. Ara per ara es coneix a la secció espanyola com la més activa i fructífera.

La veritat és que CIRIEC ha transitat en aquests anys al pas de les circumstàncies, de la realitat. Però no deixant-se portar per ella sinó col·laborant en la seva construcció. Podem dir que els canvis socials que, sens dubte, s'han produït han influït en la trajectòria de la nostra associació però també que en alguns aspectes no menors hem contribuït a aquesta evolució. Els canvis referits a l'especificitat de CIRIEC tenen a veure amb les aportacions dels investigadors que s'han anat incorporant en paral·lel a la mateixa evolució del sector de l'economia social. S'han anat forjant noves propostes, nous temes d'interès al fil de les noves necessitats del món de l'empresa, la governança empresarial i de les organitzacions, la globalització, la internacionalització, la digitalització, les reformes legislatives, els processos d'inclusió social, de solidaritat, de garantia de l'estat del benestar, etc. Durant 29 anys la Comissió Científica de CIRIEC ha dirigit les línies bàsiques d'aquesta activitat, sota la presidència dels professors José Barea Tejeiro i José Luis Monzón. Això ha assegurat la permanència d'uns criteris inalterats de rigor científic i col·laboració interdisciplinària on han confluït l'interès acadèmic i l'oportunitat social. Aquesta línia marcada per la Comissió Científica basada en la qualitat ha perseverat com a imperatiu director de l'activitat de CIRIEC. També ha continuat amb tarannà específic la col·laboració entre els estudiosos i experts i els agents empresarials i representatius de l'economia social. La relació entre tots dos ha estat essencial per a l'obtenció de resultats fructífers. El mateix podem dir pel que fa a les administracions públiques i la seva obligada tasca de suport i foment de l'economia social. Assumim que aquestes línies mestres romandran perquè són les que han garantit l'èxit.

Quina era la situació de l'economia social en els anys 80? Quina és la situació de l'economia social ara?

En els anys 80 podem dir que gairebé tot estava per fer. El final del règim dictatorial va deixar a la vista les grans i greus mancances que Espanya patia. El seu endarreriment en tots els àmbits, el seu aïllament, la seva falta de llibertat i, per tant, d'iniciativa, marcaven l'estat de la qüestió. No obstant això, en els anys 80 existia un històric moviment cooperativista que havia pogut sortejar la legalitat franquista totalment contrària a l'exercici de molts dels principis cooperatius. Al costat d'això i en el marc d'una profunda crisi econòmica, moltes de les solucions que es proposaven tenien com a eina l'economia social. L'atur, la inflació, la destrucció de teixit industrial, l'endar-

“**S'han desenvolupat innombrables treballs científics referits a tots els sectors i els aspectes de l'economia social»**

reriment tecnològic i una situació política il·lusionant però precària, completaven una realitat que va ser especialment dura. Es destruïen empreses obsoletes i molts empresaris abandonaven a la seva sort els negocis que no els donaven beneficis. Cal reconèixer que els nous governs de la UCD, en el marc dels Pactes de la Moncloa, van iniciar una pauta de comportament en què l'economia social

va jugar un cert paper. No hi ha dubte que la inclusió en la Constitució de l'article 129.2 va resultar essencial per donar cobertura a les polítiques públiques a favor del cooperativisme i de les altres formes d'economia social. En els anys 80 es va iniciar un procés de transformació amb l'objectiu de modernitzar el sistema productiu i el teixit industrial, una mena de recuperació general, que es va desenvolupar en un ambient poc respirable de manca de cultura empresarial, una situació d'atur insuportable i la necessitat de reformes estructurals molt necessàries. En aquells moments es va emprar la fórmula, a proposta del govern, de facilitar l'accés dels treballadors a la propietat de les empreses amb pèrdues, i els propietaris es van desentendre de la seva sort. En aquest sentit, és just reconèixer la tasca del Ministeri de Treball durant els anys 1977-1981 en propiciar mitjançant diverses ordres ministerials la promoció de les anomenades «Empreses Associatives Laborals» que van ser el germen de les societats laborals. El paper jugat pel ministre Calvo Ortega va ser essencial. Aquest camí va ser seguit amb determinació pels governs successius i trenta anys després podem parlar d'un sistema empresarial cooperatiu veritablement consolidat, estès i referencial. També d'altres tipologies empresarials, com les societats laborals o el mutualisme, o totes les entitats reconegudes expressament per la Llei d'economia social (5/2011). Una situació realment favorable a la consolidació de l'economia social com a element sistèmic dins el desenvolupament d'una pluralitat econòmica i empresarial. CIRIEC-Espanya ha pogut constatar durant aquests anys una evolució realment positiva, tot i que no exempta de dificultats, incomprensions i obstacles. També de certs riscos sorgits des del mateix sector i d'alguns estudiosos que tendeixen a facilitar la relaxació d'aquests elements distintius que la fan singular i, per tant, mereixedora d'un tractament diferenciat des dels poders públics de foment i promoció. Aquesta dialèctica s'ha plantejat de manera recurrent fins al punt de convertir-se en un punt de discussió que aporta reflexions profitoses. En tot cas, podem dir que l'evolució de l'economia social espanyola ha servit de referent a la resta d'Europa i el món.

L'ESS DE MONTREAL / QUEBEC-BARCELONA / CATALUNYA:

*De quan alumnes i mestres
es troben...*

8 descobertes a transferir en format de titular (com el *Mambo* número 8):

1. Coneixíem el *Chantier de l'économie sociale*, però no els *Territoires innovants en économie sociale et solidaire* (TIESS).
2. Volíem aprofundir en els processos i projectes de revitalització urbana i socioeconòmica de les *Corporation de Développement Économique Communautaire* (CDEC), però els 3 governs liberals els estan tancant...
3. Tota la Gàl·lia ha estat conquerida per les legions romanes «liberals»... Tota? No, Gatineau i l'Outaouais liderada pels «Astèrix/Obèlix» Patrick Dugay i Maxime Pedneaud-Jobin resisteixen amb projectes cooperativistes com el *Marché de l'Outaouais* i la *Fermé Moore*, entre d'altres.
4. Els instruments de sobirania econòmica i financera de l'ESS quebequesa com el *Réseau d'investissement social du Québec (RISQ)* i la *Fiducie du Chantier de l'économie sociale*
5. Als EUA, existeixen les *women working class heroes* de l'ESS... i són les del *South Central Federation Labour of Wisconsin* i el *Madison Common Council*.
6. Seül i la seva trajectòria en l'ESS, amb «similituds» incloses amb Barcelona sobre les trajectòries als moviments socials de les seves persones alcaldesses.
7. La fraternitat i la sempre presència intercooperadora de REAS Madrid (llegiu la crònica de Tangente al portal de REAS i la descoberta del Ayuntamiento de Miranda de Azán (Salamanca) primer municipi estatal aplicant el balanç de l'economia del bé comú.
8. I finalment; MAMBO: a tots els nivells, a les plenàries, tallers i grups, cites –*brain dates*–, passadissos, *networking*, cafès i birres menjant «poutine», s'ha demostrat l'interès vers l'ESS a les ciutats del canvi, i en especial per Barcelona. Aquest interès, afecte i esperança, és quan especialment des de l'ESS de Montreal i Quebec, miren als ulls de les alumnes barcelonines i catalanes; les mestres quebeccois cedeixen, temporalment, el testimoni de la implicació i voluntat política.

Durant prop de 10 dies, en motiu del GSEF 2016 (Fòrum Global de l'Economia Social www.gsef2016.org) a Montreal (Quebec, Canadà), un grup de persones de l'economia solidària de Catalunya (Coop 57, XES, ETCS, Hobest i més –com BarCola - Procomuns.net) i dels ajuntaments de Barcelona i Sabadell, hem conegut, aprofundit i debatut amb diferents realitats i projectes de l'ESS de Montreal, Gatineau i Quebec. A partir de l'acollida generosa de persones de referència com Nancy Neantam, Patrick Dugay, juntament amb persones de l'organització GSEF i del *Chantier de l'économie sociale* (com Laura Espiau, Cécile Vergier, Francesca Nugnes, Béatrice Alain i més) l'intercanvi de visions i experiències ha permès estrènyer uns llaços que continuaran, reforçats, pel nou projectes com CiTIES, del qual l'Ajuntament de Barcelona és membre fundador i que vol fer extensible a la XES i la XMESS, al Govern català i experiències com Barcola, entre d'altres.

Més enllà del *Mambo n. 8*, es podria fer un balanç (del GSEF i visita quebequesa) subjectiu, buscant «claus» d'anàlisi per la transferència (o no) a la realitat de Barcelona i Catalunya. Així hauríem observat el canvi de velocitat i d'etapa de l'ESS quebequesa; una mutació interessant per la part social i inquietant a la política que es pot sintetitzar a mode de DAFO, però a la inversa: a) F: la fortalesa de la plenitud dels instruments i institucions creades pel moviment organitzat (*Chantier*, Finançament i Fons RISQ, FIDUCIE, etc.) fruit del treball col·lectiu i que persones referents com Nancy Neantam, Patrick Dugay i Margueritte Mendell relaten; b) O, l'oportunitat de transferir l'experiència acumulada de 20 anys de notable teoria i encara millor pràctica, que a més a més es personalitza en el relleu generacional (Jean-Martin Aussant, Béatrice Alain), en nous instruments (TI-ESS) i nous projectes (CiTIES); c) D, com a debilitat (o desafiament), la no suficient connexió amb les experiències més alternatives i promogudes per les noves generacions d'activistes joves que observen la mateixa ESS com a massa institucionalitzada, tot i l'existència de múltiples pràctiques comunitàries a molts barris i districtes; d) A, l'amenaça, inquietant, d'uns governs liberals (als tres àmbits local, quebequès i federal) que mitjançant la seva tendència *bussines friendly* i austericista, han cancel·lat el finançament de processos i projectes de revitalització urbana i socioeconòmica (CDEC) sota la coartada de l'eficàcia i de la nova empremedoria, tancant-los. I, paradoxa (o no) recentralitzant i burocratitzant, a la manera «liberal».

Com bé sabeu l'ESS és sobretot processos. I tenim unes properes cites, on aprofundir sobre fortaleces, oportunitats, debilitats i amenaces per l'ESS de Montreal i Quebec, i la seva transferència i intercanvis amb i per l'ESS catalana. Algunes cites són a Barcelona: el matí del dijous 20 d'octubre (a l'auditori de Barcelona Activa i organitzat pel Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària s'ha pogut escoltar Béatrice Alain del *Chantier de l'économie sociale*, explicant l'experiència del Quebec a la

Segona Trobada Internacional de Municipalisme i Economia Solidària i també a diferents moments de la V Fira d'Economia Solidària de Catalunya... Montreal-Barcelona tan lluny, però tan a prop. I com diem a la Trobada Internacional de Municipalisme i Economia Solidària, **DESCOBRIU, APRENDRE i COOPERAR!** En això treballem...

Xavier Rubio Cano
@xavier_rubio

El valor de l'ús

Construïm un nou model d'habitatge

Coop57 Sccl
@Coop57Catalunya

Ja a l'any 2006, abans de l'esclat de la darrera crisi financera, el relator especial pel dret a un habitatge adequat de Nacions Unides va assenyalar que els problemes més importants per exercir aquest dret a l'Estat espanyol eren l'especulació, la corrupció, l'assetjament immobiliari, l'escassetat d'habitatge públic i l'habitatge buit. Les seves conseqüències ja les coneixem i patim: llargues llistes d'espera per accedir a un habitatge social, la necessitat de compartir pis, el drama dels desnonaments, especialment avui per l'impagament de les rendes de lloguer, la sobreocupació, el relloguer d'habitacions, i les, moltes vegades invisibles, persones sense llar que viuen al carrer.

L'Estat s'ha centrat, tradicionalment, en el foment de la compra d'habitatge mitjançant, per una banda, desgravacions fiscals generalitzades en l'adquisició i, per altra, en una política pública d'habitatge que ha reproduït el model mitjançant la construcció d'habitatges protegits de compra. Per tant, es pot afirmar que la tendència a un model residencial basat en la propietat de l'habitatge no és un aspecte cultural, sinó que ha estat promogut per les polítiques públiques d'habitatge.

Per subvertir aquest model residencial, Coop57 s'ha proposat donar suport a experiències pràctiques que reverteixin les bases del model establert. És necessari (de)mostrar que hi ha alternatives. Cal posar les necessitats residencials de les persones al centre de la producció, la distribució, el consum i el finançament de l'habitatge i, per tant, aquesta ha de ser la finalitat d'un sistema de provisió residencial alternatiu i transformador. Coop57 ha de donar suport a iniciatives que s'orientin cap a la recuperació del valor d'ús de l'habitatge, posant l'èmfasi en el fet social d'habitar-lo, enquadrant-se en un procés social, polític i econòmic centrat en la reproducció i la cura de la vida. Aquestes propostes trenquen i confronten un sistema basat en el règim de tinença de propietat privada i proposa un sistema de propietat col·lectiva. Confronten un sistema de producció d'habitatge basat en l'explotació i guiat pel màxim benefici en el menor temps possible, amb un sistema de producció cooperativa que generi un retorn social a la comunitat. Passar del consum individual i privatiu a un de col·lectiu i solidari basat en l'ús. Acabar amb un sistema residencial basat en un finançament especulatiu i potenciar un sistema de finançament ètic, col·lectiu i solidari.

Recinte fabril de
Can Batlló, on la Borda
construirà 28 habitatges
socials cooperatius.

EXPERIÈNCIES PER TRANSFORMAR EL MODEL D'HABITATGE

Les experiències que es presenten a continuació segueixen el model d'accés a l'habitatge en règim de cessió d'ús. Aquesta tipologia es basa en que la titularitat dels habitatges sempre és col·lectiva, desvinculant la propietat de la persona o unitat familiar a la qual se cedeix l'ús de l'habitatge, normalment de caràcter indefinit. D'aquesta manera es dilueixen els efectes perniciosos de la propietat individual i de la mercantilització de l'habitatge, alliberant-lo de mecanismes especulatius i de la concepció de l'habitatge com a inversió financera.

LA BORDA, COOPERATIVA D'HABITATGE EN CESSIÓ D'ÚS

Cooperativa formada per un grup de persones vinculades a la Plataforma de Can Batlló pel Barri, que va ocupar el recinte fabril de Can Batlló, abandonat durant molts anys, al barri de Sants de Barcelona, per impulsar diferents projectes transformadors, cooperatius i comunitaris. Entre aquests, un projecte de cooperativa d'habitatge en cessió d'ús: La Borda, que durà a terme una promoció d'obra nova de 28 habitatges socials cooperatius.

La propietat del sòl on es vol dur a terme l'edificació és de titularitat públi-

ca, mentre que la de l'edifici serà de la cooperativa La Borda. Entre les característiques del projecte destaca que les obres de construcció les duran a terme cooperatives de treball, la distribució dels habitatges es farà sota principis públics i comunitaris i el règim de tinença de consum dels habitatges es desenvoluparà sota la cessió d'ús. El finançament del projecte seguirà criteris ètics i solidaris, i es farà mitjançant aportacions econòmiques de les sòcies cooperativistes, préstecs de Coop57 i mecanismes de finançament comunitari a través de l'emissió de títols participatius.

la borda
Cooperativa d'habitatge en cessió d'ús

LLARS COMPARTIDES. HABITATGE SOSTENIBLE I JUST

Cooperativa d'habitatge en règim de cessió d'ús, d'iniciativa social i sense ànim de lucre, que actua al barri de Sant Josep Obrer de Reus. La cooperativa té com a objectiu facilitar l'ús de l'habitatge a famílies amb pocs recursos. En aquest barri afloren diferents problemàtiques socials i la intenció de la cooperativa és comprar habitatges per prevenir el deteriorament del barri i mantenir el teixit social comunitari. Han començat la seva activitat amb la compra de dos habitatges del barri.

Per tant, la propietat serà col·lectiva; la rehabilitació dels habitatges la duran a terme empreses d'inserció, la distribució dels habitatges es farà mitjançant uns barems establerts per la cooperativa de forma transparent i amb criteris comunitaris, que tinguin en compte les diferents situacions de necessitat i la tinença es realitzarà en cessió d'ús o seguint altres formes que garanteixin estabilitat. El finançament del projecte serà ètic i solidari, a través d'un préstec de Coop57.

Pots consultar-ho al *Butlletí informatiu* 30 de Coop57

SOSTRE CÍVIC

La cooperativa Sostre Cívic és un espai col·laboratiu que promou projectes d'accés a l'habitatge a través de cooperatives basades en models de cessió d'ús. La cooperativa està duent a terme un projecte concret de rehabilitació d'una finca, de titularitat pública, situada al Born de Barcelona. L'objectiu d'aquest projecte és la creació de 6 habitatges protegits en règim cooperatiu de cessió d'ús. Les tasques de rehabilitació les faran cooperatives de treball, la distribució dels habitatges es farà sota principis públics i comunitaris i el règim de tinença de consum dels habitatges es durà a terme sota els principis de la cessió d'ús. El finançament del projecte seguirà criteris ètics i solidaris, i es farà mitjançant aportacions econòmiques de les sòcies cooperativistes i un préstec de Coop57. A més a més, un dels habitatges projectats serà gestionat per una associació de dones per tal de desenvolupar un projecte residencial per a dones en situacions de vulnerabilitat.

Rehabilitació
d'habitatge al Born en
règim cooperatiu de
cessió d'ús.

SostreCívic

Llars compartides

LLEGUMS LLEUGERS, CONTUNDENTS I DOLÇOS

Mireia Ribas
Escuracassoles.cat

Sobre els llegums en sentim moltes coses: que engreixen, que són molt saludables, que són rics en fibra, que ja no en mengem... El que a nosaltres ens interessa, però, és que cuinar llegums a casa sigui senzill i que n'hi hagi per a tots els gustos. Per això us proposem tres receptes que satisfaran des dels més mandrosos als amants dels plats contundents i fins i tot sorprendran els llaminers.

Mongetes amb farigola

Deixeu 250 g de mongetes en remull tota la nit. Coeu-les a l'olla a pressió durant uns 30 minuts, un cop cuites, saleu-les, poseu-hi una branca de farigola i deixeu-les reposar unes hores. Serviu-ho amb un pessic de sal, un raig d'oli i la branqueta de farigola.

al foc amb oli abundant i espereu que sigui ben calent. Quan comenci a fumejar, aneu posant-hi cullerades de la barreja i després escorreu-los en paper absorbent. Serviu-los calents o freds acompanyats de confitura o mel.

Llenties amb costella i botifarra negra

Poseu una mica d'oli en una cassola i sofregiu-hi 100 g de costella de porc. En el mateix oli, feu un sofregit amb una ceba i tomàquet en conserva. Quan estigui fet, torneu a posar-hi la costella i afegiu-hi un pot de llenties cuites esbandides. Al cap de 10 minuts, afegiu-hi 100 g de botifarra negra a talls i deixeu-ho anar fent fins que la botifarra estigui cuita i una mica desfeta.

Bunyols dolços de cigrons

Tritureu 200 g de cigrons cuits sense sal amb la batedora. A part, bateu dos ous, afegiu-hi 50 g de sucre i els cigrons ja triturats. Poseu una paella

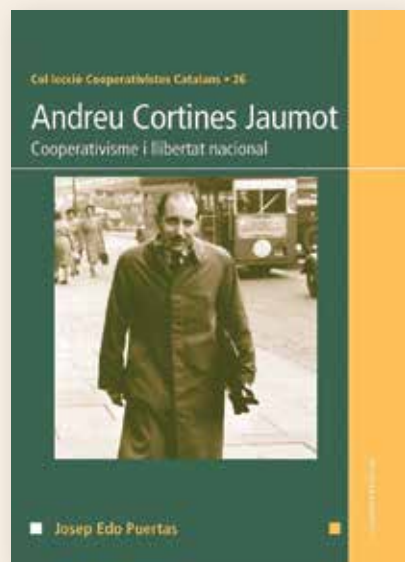
*Llegums
per a tots
els gustos*

Origen de les receptes: Cuinetes.cat i Receptes.cat

Andreu Cortines i Jaumot, cooperativisme i compromís amb Catalunya

Pau Vinyes i Roig
Historiador

A l'antic poble de Sant Andreu de Palomar, avui barri de Barcelona, van florir diverses entitats socials i culturals així com polítiques. Algunes existents en l'actualitat, fet que demostra la vitalitat d'aquesta comunitat veïnal del Pla de Barcelona. Entre aquest gruix associatiu sobresurt la Cooperativa l'Andreuena, que va ésser fundada per membres de la Societat d'Oficials Paletes de Sant Andreu de Palomar, entre 1879 i 1881. Situada en els seus inicis al carrer Gran de Sant Andreu, 263, i el 1896 definitivament al carrer de Sant Antoni, 58-60 –actualment carrer de Rubén Darío–. Fou de totes les cooperatives andreuenques la més important en nombre de socis, capital i activitats. Arran de la proclamació de la República, l'entitat fa un gran salt endavant als àmbits cultural i social, organitzant excursions, visites guiades, conferències... El 1934 la cooperativa tenia 25 treballadors en nòmina. En perdre la República la guerra, la cooperativa va iniciar un lent i progressiu declivi. En arribar la democràcia, per versemblant que pugui ésser, l'Andreuena va desaparèixer definitivament el 1979.

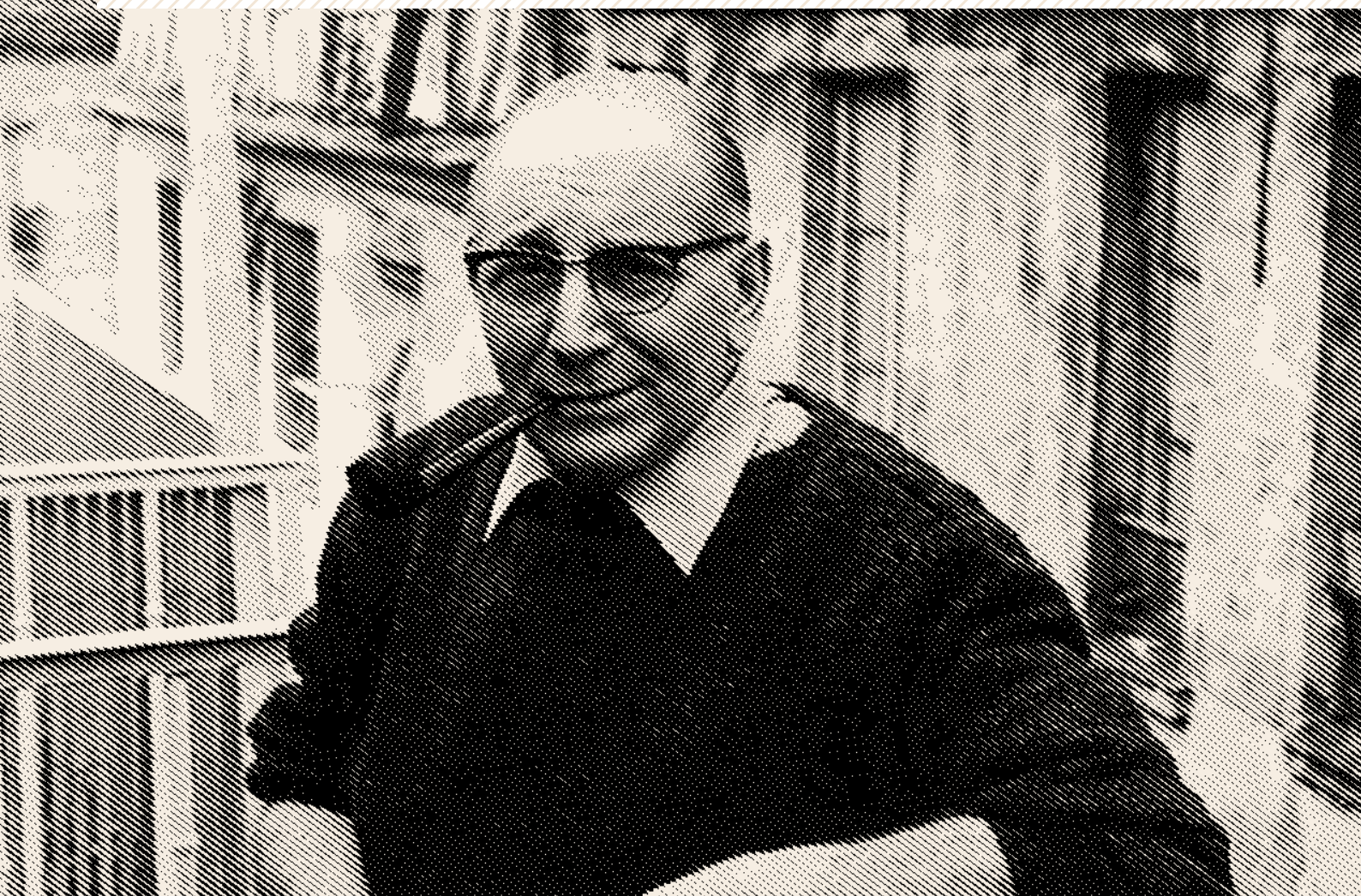
Entre els membres més destacats de l'Andreuena sobresurt l'Andreu Cortines i Jaumot, qui arribaria a ser estret col·laborador de Josep Tarradellas i Joan –president de la Generalitat de Catalunya a l'exili i durant els primers anys de la Transició–. Tot just fa un any, Josep Edo Puertas n'ha publicat la seva biografia dins de la col·lecció de cooperativistes catalans, editada per l'Editorial Cossetània amb la col·laboració de la Fundació Roca i Galès. Ja són més de vint-i-cinc biografies editades.

Andreu Cortines i Jaumot va néixer a Sant Andreu de Palomar l'any 1909. Va estudiar a l'Ateneu Enciclopèdic Popular i de ben jove va entrar a treballar com a fuster modelista a la fàbrica automobilística Hispano-Suiza. Va militar, primer al Bloc Obrer i Camperol i després al Partit Obrer d'Unificació Marxista, la formació liderada per l'Andreu Nin. Des de l'Andreuena va ésser un dels impulsors i fundadors de la Unió de Joventuts Cooperativistes, organització que també va presidir. Des d'aquesta associació va engegar el butlletí *Tremp*, l'òrgan de premsa de l'entitat. L'any 1935 es casa

amb l'andreuenca Anna Clavero i militant cooperativista com ell. L'Anna serà la seva companya per vida i tindran tres fills: l'Aurora, morta al cap de pocs temps de sortir d'un camp de concentració francès; l'André i en Jean Pierre. L'any 1938 va publicar el llibre *El cooperativisme, la revolució i les joventuts cooperativistes*. Durant la República en guerra el seu compromís amb la causa republicana va ésser fortament arrelat. Un cop acabat el conflicte bèl·lic del 36 es va exiliar a França. En esclatar la Segona Guerra Mundial va formar part de la xarxa d'evasió Vic-Martín. Xarxa que ajudava a creuar la frontera a refugiats i desplaçats pel conflicte mundial i donava suport amb avituallaments la resistència.

Un cop alliberada França del jou nazi funda a Tolosa de Llenguadoc Acció Cooperativa Catalana, essent el director d'*Impuls*, el seu òrgan de propaganda. Fundador del Moviment Socialista de Catalunya, moviment que agruparia, en major part, membres del desaparegut POUM. L'any 1945 es desplaça a Londres per un any, on mantindrà contactes amb l'Aliança Cooperativista Internacional. Retornat de nou a França, viurà a París. A la capital francesa s'implicarà a fons en la dinàmica i desenvolupament del Casal Català, que va arribar a presidir.

Tanmateix, allà on és més conegut l'Andreu Cortines és amb la col·laboració professional que mantingué amb Josep Tarradellas. El 1950, el futur president de la Generalitat restaurada, el nomenà cap d'Informació i Publicacions de la Generalitat de Catalunya. Esdevingué al cap de poc temps un dels tres homes de confiança de Tarradellas, conjuntament amb Víctor Torres, secretari general de Presidència i Lluís Gausachs, secretari personal. L'any 1974 es jubila i mesos després de la mort del dictador Franco retorna a Catalunya, i s'instal·la amb la seva dona a Palafrugell. L'any 1977 Tarradellas el nomena delegat seu dins de l'Organisme Consultiu de la Presidència, creat expressament pel president català per aglutinar tots els partits catalans que concorrien a les eleccions legislatives d'aquell any. A la dècada dels vuitanta va reprendre la seva activitat cooperativista i s'implica de nou en el món del cooperativisme català, i esdevingué

el director de la revista *Cooperació Catalana*, editada per la Fundació Roca i Galès. L'any 1988 rep la medalla Francesc Macià de la Generalitat de Catalunya, en reconeixement a la seva tasca dins del cooperativisme català i internacional. Mor al seu poble de naixença el 19 d'abril de 1989. Anys després, el Consell Plenari del Districte de Sant Andreu aprova per unanimitat que la Sala de Plens del consistori andreuenc porti el seu nom.

Qui escriu aquestes ratlles va tenir la gran sort de poder llegir el manuscrit original abans de la seva sortida al carrer. Vaig destacar, aleshores i actualment també, el gran talent narratiu d'en Josep Edo i la forta personalitat del personatge biografat. La confiança rebuda per part de l'autor abans de la seva publicació definitiva demostra la serietat amb que ha enfrontat el treball biogràfic. Josep Edo, amb un llenguatge planer i verificant

fermament les dades historiogràfiques, ha teixit un elegant relat vivencial d'un il·lustre andreuenc que ha deixat petjada en el món cooperativista i polític català. Personalitats com l'Andreu Cortines i Jaumot ens ajuden a entendre la Catalunya popular i ens obliguen a fer memòria del seu llegat. Gràcies a persones com en Josep Edo la memòria del nostre país segueix ben viva.

Andreu Cortines Jaumot.
Cooperativisme i llibertat nacional.
 EDO PUERTAS, Josep
 Barcelona/Valls: Fundació Roca Galès i
 Cossetània edicions, 2015
 ISBN: 9788490343005
 17 x 24 cm
 112 pàgines

Fundació
ROCA GALÈS
 CATALUNYA

Aquest llibre el trobareu a la biblioteca del Centre de Documentació Cooperativa **rocagales.cat**

40 ANIVERSARI DE LA ROCA GALÈS

Esteve Puigferrat i Aguilar

D'un llençol que es va salvar d'una bugada, en un moment que no hi havia res que protegís el cooperativisme, la Roca Galès va ser un far pel moviment cooperatiu. Substituint els organismes oficials no existents i ajudant a tothom del món cooperatiu. Exemple: la cooperativa de Pa i Queviures de Manlleu que amb «embuts i empentes» havien salvat una petita flama del que havien estat abans de la guerra.

L'any 1980 neix la revista *Cooperació Catalana*, essent el portaveu del moviment cooperatiu català. La revista ha tingut diferents formats, sempre de caire mensual. Gràcies a Déu avui es considera una de les millors publicacions impreses en paper, tot i que també es pot llegir en línia a www.rocagales.cat.

Siguem optimistes, com a mínim arribarem als 50 anys i més! Alguns per edat s'hauran quedat pel camí però la torxa passa a les mans més joves que ja ens estan demostrant la seva vàlua.

addenda

Pau Claris, 92, pral. | 08010 Barcelona
 ☎ 934 123 017 ✉ addenda@addenda.es

La traducció i correcció de textos, a la mida de la teva empresa

TRADUIR ELS TEXTOS ÉS IMPRESCINDIBLE.

Els textos de cartes, fullets, webs, catàlegs, informes anuals, memòries, presentacions, cartells, anuncis publicitaris, etc., s'han de traduir per poder accedir als diversos mercats i clients. Per fer-ho amb qualitat i sense retards, cal comptar amb un equip de confiança i amb experiència.

A Addenda tenim cura dels vostres textos i ens adaptem a les vostres necessitats, amb disponibilitat plena, agilitat i proximitat.

CORREGIR ELS TEXTOS ÉS ÀGIL I BARAT;

NO FER-HO ÉS UN RISC. Si els textos que les empreses generen són corregits per professionals, poden evitar-se errades que provoquin costos econòmics i d'imatge.

Aquests 5 anys ens fan grans

Mireia Bosch Mateu
@COS_cooperativa

Aquest 2016 a Cos estem vivint un procés molt interessant que tenim ganes de compartir amb vosaltres. Amb totes aquelles persones que sou sòcies de la cooperativa, i també amb aquelles que no ho sou, però que ho sereu, que no ho sou però que ho heu estat, que no ho sou però que ens doneu suport i que ens seguïu de ben a prop. Amb aquelles que ens heu vist néixer i amb aquelles que tot just ens acabeu de conèixer.

Com sabeu,enguany ha fet 5 anys de la formació de la cooperativa. L'aniversari ha coincidit amb un procés de treball intern que respon al progressiu moviment que ens porta a aixecar el cap i mirar, des de dins cap enfora. Si els primers anys ens han servit per definir el model clínic, assentar el projecte, consolidar l'equip i veiem clarament que els propers ens han de permetre desplegar el model clínic.

Vam començar el 2016 amb una proposta clara: consolidar l'estabilitat eco-

nòmica de la cooperativa ampliant la base social a 300 persones sòcies, el que hem anomenat #objectiu300. Pel camí, però, ens hem adonat que podem proposar-nos noves fites, més ambicioses, que permetin desplegar amb força tot el potencial del model clínic que proposem i defensem des de Cos. I això ens ha dut a treballar en el nou pla estratègic que haurà d'orientar la nostra activitat durant els propers anys. La reflexió entorn el pla ha comportat la implicació de tot l'equip, sobretot els socis treballadors, però la intenció també ha estat anar incloent els treballadors col·laboradors i, evidentment, tots els socis col·laboradors de la cooperativa.

Ens hem adonat que podem créixer per consolidar el model, que podem fer-ho millorant les condicions laborals de totes les treballadores i mantenint el model de salut cooperativa en el qual creiem i que defensem; incorporant nous professionals a la plantilla, disposant de més recursos tècnics i eines de diagnòsi, incorporant noves disciplines.

I mentre anem avançant en aquesta línia, ens adonem que som referents en el nostre àmbit, i que projectes emergents o ja existents s'emmirallen en el nostre model, la qual cosa ens satisfà enormement i ens encoratja a continuar per aquest camí. I ens dóna forces per establir i proposar noves sinergies, per mirar-nos altres projectes i fer-los l'ullet...

Quan falten poc més de dos mesos per acabar l'any ens trobem a només 26 altes d'arribar al nostre #objectiu300. Estem convençudes que arribarem a l'objectiu, però encara ho estem més que el nostre model de salut funciona i és possible i que, per tant, més enllà d'aquest 300, hi ha un llarg camí per recórrer, acompanyades de cada cop més persones que donen suport i decideixen sumar-se al nostre projecte.

Aquest procés que estem vivint, i la reflexió que l'acompanya posa damunt la taula el com, el quan, el qui d'aquest nou Cos que ens anem dibuixant... I sobretot posa damunt la taula les ganes de l'equip de treballar plegats per projectar-nos cap a allò que ja estem anomenant el Cos 2.0.

quèviure

Distribuïdora
de Mercat Social

queviure.coop

Valors i preus
cooperatius

Les assegurances
també poden ser
ètiques.

Més de 1.850 cooperatives
assegurades

www.arccoop.coop

Aprendre

Informeu-vos,
formeu-vos i projecteu-vos
per fer créixer la vostra
cooperativa

Connectar

Descobriu sinèrgies i
punts de connexió entre
cooperatives a partir de
les diferents activitats
proposades a la FCTC

Compartir

Som un espai d'intercanvi
on cada cooperativa
federada pot beneficiar-se
de l'experiència d'altres
membres de la FCTC

La Federació,
un espai per
intercooperar

Cooperatives de Treball
de Catalunya

Premià 15, 1r. 08014 Barcelona.
933 188 162.
www.cooperativest treball.coop
Segueix-nos a les xarxes:
Facebook i Twitter

EL COOPERADOR COOPERATISTA

Núm. 31. Novembre de 1906. Barcelona

Revista de novembre publicada ara fa 110 anys. Íntegrament escrita en llengua castellana i de periodicitat quinzenal. Abans portava el nom de *Revista Cooperativa Catalana* i com consta al subtítol, era òrgan oficial d'informació de la Federació de Cooperatives de Catalunya i Balears. Té vuit pàgines. Comença en la portada un article que ens parla de la cooperativa La Igualitaria, cooperativa de consum constituïda feia quatre anys. El segueix un article titulat: «Davant del perill», que l'autor inicia amb la frase següent (traduïda): «Va sortint de la infantesa el cooperativisme espanyol i encara que rudimentàriament ja es noten símptomes de pubertat en el cooperativisme català». Segueixen els títols: «La legislació fiscal cooperativa», «Com parlen els cooperadors sevillans», «La qüestió de la cooperativa "Protectora Ratés"» i «La Secció Oficial de la Junta Comarcal de Barcelona». Finalitza amb la secció comercial i l'apartat de la Biblioteca.

COOPERATIVISMO

Núm. 42. Novembre 1916. Barcelona.

Fa cent anys de la seva edició i és la continuació amb el canvi de nom de l'anterior. La majoria de les pàgines d'aquest número les ocupa la reproducció íntegra del discurs pronunciat pel diputat Joan Salas Anton al Congrés dels Diputats el dia 30 d'octubre de 1916. Destaquem algunes de les frases que trobem al text: «[...] desgraciadament som un poble parasitari; tothom se'n recorda de reclamar subvencions de l'Estat i quant es tracta de pagar, intentem esquivar el pagar [...] generalment es creu que la cooperació és una cosa que no té cap importància, que només es tracta d'una tenda de comestibles i no pensen que en els països on la cooperació està més desenvolupada, no tenen només tendes de comestibles, sinó que són llocs on el ciutadà pot proveir-se de totes les coses necessàries per la vida. A més d'això compten amb fàbriques, compten amb vapors [...] Sabeu quants socis tenen les cooperatives britàniques? En tenen 3.300.000». Segueixen: «Les Notes valentines» i la «Crònica Nacional».

ACCIÓN COOPERATISTA

Núm. 185. Novembre 1926.

Era el mitjà d'informació de la Federació Regional de Cooperatives de Catalunya. De format molt més gran, només té 4 pàgines. Els articles són breus, tipus notícia, l'última pàgina tot són d'anuncis. Els títols que trobem són: «Com ens enverinen», «Programa de l'excursió a Igualada», «Reunió del comitè Central de l'Aliança Cooperativa Internacional», «Per la veritat», «Labor Pràctica», «Secció federativa», «Propaganda i Cultura», on ens parla de la celebració del 36è aniversari de la Cooperativa La Flor de Mayo, i resums de petits discursos fets per personalitats dins del món cooperatiu; A Casas, A. Alsina; J. Coloma, Coll i Creixell, Duran i Guardia, Ventosa i Roig, Evaristo Salat i Salas Anton. Finalitza amb petites notes d'algunes cooperatives com El Amparo Obrero o la invitació de la conferència de Valentí i Camps a la Cooperativa El Reloj: «El Cooperativisme la cultura intel·lectual i la transformació dels pobles europeus». Finalitza amb els actes de celebració de la Cooperativa La Estrella de Mataró en motiu del seu 19è aniversari.

DESPENJA'T

CONNECTA'T A LA TELEFONIA ÈTICA I COOPERATIVA

TELEFONIA MÒBIL

INTERNET + FIX

MÒBIL + INTERNET + FIX

eticom
som connexió

RECOOPEREM LES CONNEXIONS

